

Asiakirjoja kysymyksessä, joka koskee kunnallisen työlaitoksen perustamista naisia varten.

HELSINGIN KAUPUNGIN
VAIVAISHOITOHALLITUS

Helsingissä,

Maaliskuun 27 p. 1909.

Herroille Kaupunginvaltuusmiehille.

N:o 117.

Sittenkun Keisarillisen Senaatin 7 päivänä huhtikuuta kuluvaa vuotta asettama Siveellisyyskomitea oli Herroille Kaupunginvaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä mainituista syistä esittänyt: 1) että Helsingin kuntaan järjestettäisiin naisten työlaitos, jossa aluksi olisi tilaa arviolta 40—50 hoidokille; 2) että tämä laitos olisi kuuluva erottamattomana osana nykyään suunniteltuun suureen vaivaishoitolaitokseen, mutta olisi kuitenkin erillään muusta vaivaistalosta; sekä 3) että siihen nähden että vielä on kuluva melkoinen aika, ennenkuin uusi vaivaistalo valmistuu, mutta nyt puheena oleva asia ei sietäne toistaiseksi lykkäämistä, kunnallinen työlaitos naisia varten kohta pantaisiin kuntoon esim. kaupungille kuuluvassa Oulunkylän kartanossa taikka tarkoitusta varten vuokratussa huoneistossa, ovat Herrat Kaupunginvaltuusmiehet lähetepäätöksellä viimeksi kuuluneen tammi-kuun 19 päivästä kehottaneet Vaivaishoitohallitusta antamaan tästä ehdotuksesta lausunnon.

Mainittua tehtävää täyttääkseen saa Vaivaishoitohallitus kunnioittaen esittää seuraavaa:

Komitean esitys alkaa ja päättyy tunnustukseen että määräys ohjesääntöisen haureuden poistamisesta ei ole tähän asti tuottanut sillä tarkoitettua tulosta, ja myöntää komitea sen ohella työnsä kohdanneen niin suuria vaikeuksia, että on ollut aihetta varoa koko toimenpiteen toivottomuutta, jottei sanoisi mahdottomuutta. Muutahan ei ollutkaan odotettavissa uudistuksesta, joka tosin oli toimeenpantu humanitäärisessä tarkoituksessa, mutta varteen ottamatta että prostitutsioni ei ole nykyäikaisen yhteiskunnan kasvannainen, joka on leikkauksella poistettavissa, vaan yhteiskuntailmiö, joka täytyy ottaa lukuun.

Kun nyt kuitenkin Keisarillinen Senaatti oli toukokuun 16 päivänä 1907 määrännyt, että eräissä kaupungeissa toimeenpantu ohjesääntöinen haureus oli lakkautettava, ei Vaivaishoitohallituksella ole aihetta laajemmalla kajota kysymykseen, onko tämä toimenpide ollut omansa poistamaan syvään juurtunutta yhteiskuntapahetta. Komiteakaan ei ole ryhtynyt harkitsemaan tätä kysymystä, vaan on nojautuen edellä mainittuun tosiasiaan nyt käsiteltävänä olevassa esityksessään koettanut saavuttaa „epäsiveellisyteen vajonneiden pelastamisen ja kohottamisen“

täkäläiseen vaivaistaloon yhdistetyssä naisten työlaitoksessa. Komitea on nimittäin ehdottanut, että Helsingin kuntaan rakennettaisiin työlaitos kaupungin vaivaistalon yhteyteen, johon laitokseen osotettaisiin kaikki ne naiset, joita muutoin ei saada tekemään työtä, samoin kuin ne, jotka tosin tahtovat tehdä työtä, mutta eivät saa työtä muualta, ja on Komitean mielestä sellainen työlaitos parempi yksityisiä turvakoteja, joita, olivatpa ne kuinka hyvin hoidettuja tai runsaasti avustettuja tahansa, kuitenkin haittaa se epäkohta, että niillä ei ole mitään kurinpitovaltaa hoidokkaitensa suhteen. Tämä ehdotus todistaa, Komiteaankin nähden, että sille annettu tehtävä on mahdoton täyttää, ja osottaa ettei Komitea tunne sitä aineistoa, jolla sen on liikuttava. Voimassa olevan vaivaishoitolain mukaan on kunta velvollinen toimittamaan hoidon ja tarpeellisen elatuksen alaikäisille, mielenvikaisille, raajarikoille sekä pitkällistä sairautta tai vanhuudenheikkoutta poteville, jotka ovat vailla toisen huolenpitoa, ja sallii laki työlaitokseen sijoittamaan ainoastaan kerjäläisiä ja Vaivaishoitohallituksen isäntävallan alaisia. Tämä isäntävalta ei kuitenkaan ulotu kehenkään, jolla omista varoistaan taikka toisen huolenpidosta on toimeentulonsa, paitsi siinä tapauksessa että hänen vaimonsa tai alaikäiset lapsensa nauttivat vaivaisapua, mikä isäntävalta on voimassa ainoastaan niin kauan kun vaivaishoitoa kestää. Tavallisesti ei sellaista isäntävaltaa niin muodoin käy ulottaminen prostitueerattuihin. Sentähden voitaisiin prostitueerattu ainoastaan vapaaehtoisesta pyynnöstään sijoittaa työlaitokseen. Kokemus kuitenkin osottaa, että hädän täytyy olla niin suuri, että toimeentulo omalla työllä taikka toisen avulla on tuiki mahdoton, jotta joku pyrkisi vaivaistaloon. Kurjinta elämää vapaudessa pitävät parempana nekin, jotka eivät milloinkaan ole saaneet luoda silmäystä elämän valopuoleen. Onko niin ollen edellytettävissä, että nainen, joka tavallisesti on tottunut sängen vapaaseen ja sängen suurelliseen elämään ja joka alati ainakin jossain määrin on saanut tyydyttää turhamielisyyttään ja nautinnonhaluaan, yleensä tottumattomana kaikkeen työhön ja eritoten karkeaan työhön, on pyrkivä työlaitokseen saadakseen vapautensa menettäneenä outoa ravintoa ja rumentavaa pukua vastaan suorittaa mitä karkeimpia tehtäviä vaivaishoidon varsinaisten hoidokkaiden hyväksi, taikka että prostitueerattu, sittenkun hän elämänsä uuvuttamana ruumiin ja sielun puolesta on sellaiseen laitokseen pyrkinyt, on jäävä sinne kauemmaksi kuin että hänen voimansa ovat palanneet? Varmastikin saattaa itsensä syypääksi ihannoimiseen, jos luulee voivansa vastata tähän kysymykseen myöntävästi. Prostitueerattu alistuu varmaan mieluummin kaikkiin ikävyvyksiin, mitä siveellinen yhteiskunta voi hänelle aikaansaada, ja pyrkii vaivaistaloon vasta sitten, kun vanhuus ja raihnaisuus ovat hänet poistaneet rivistä. Näistä syistä Vaivaishoitohallitus on sitä mieltä, ettei sellainen työlaitos, josta tässä on puhetta, olisi tuottava sitä hyötyä kuin Komitea on tarkoittanut ja että se ennen kaikkea tarkoituksensa vuoksi on laissa säädetyn vaivaishoidon alan ulkopuolella.

Esitetyistä syistä Vaivaishoitohallisuus ei voi kannattaa Komitean puheena olevaa esitystä ja saa sentähden kunnioittaen ehdottaa, ettei Helsingin kaupungin

kustannuksella rakennettaisi yksinomaan prostitueeratuille naisille aijottua työlaitosta, mutta koska sellaisen naisten työlaitoksen tarvetta Helsingin kaupungissa, johon voitaisiin ottaa niitakin, jotka aikaisemmin ovat viettäneet siveetöntä elämää, jo tätä ennen on Helsingin kaupungin Vaivaishoitohallituksessa harkittu eikä se enää ole vältettävissä, aikoo Vaivaishoitohallitus tehdä esityksen naisten työlaitoksen perustamisesta uuden vaivaistalon yhteyteen.

Läheteksiakirjat palautetaan tämän mukana.

Björn Schauman.

Ludvig Collan.

Helsingin Kaupunginvaltuusmiehille.

Kuten tunnettu julkaisi Keisarillinen Suomen Senaatti toukokuun 16 p. 1907 määräyksen, että toukokuun 28 p. 1894 annetun Armollisen julistuksen nojalla muutamissa kaupungeissa järjestetty ohjesääntöinen prostitutsioni oli lakautettava.

Että kansanvaltaisessa yhteiskunnassa, yhteiskunnassa, missä yksilön vapaus ja ihmisarvo aina on ollut ja on lainsäädännön lähimpiä tarkotusperiä, ohjesääntöinen prostitutsioni oli huutava epäkohta, siitä ovat kai kaikki yksimielisiä, minkä vuoksi Keisarillisen Senaatin yllämainittu toimenpidekin lieene otettu vastaan yleisellä tyydytyksellä.

Kuitenkin tuotti tämä uudistus joukon seurauksia, jotka eivät todennäköisesti alussa olleet täysin nähtävissä, mutta jotka sittemmin, kuta pitemmälle aika on kulunut, sitä enemmän ovat alkaneet näyttäytyä ja vaatia vakavia toimenpiteitä yhteiskunnan puolelta.

Henkilöt, joiden sydäntä lähellä tämä kysymys on, eivät ole voineet olla huomaamatta, miten uudistus on pysähtynyt ikäänkuin puolitiehen, tai ovat suorastaan tulleet siihen käsitykseen, ettei yhteiskunta ole täyttänyt velvollisuuttaan viedäkseen täydellisesti perille tämän yhteiskunnan itsensä vaatiman uudistuksen.

Yllämainitussa senaatinpäätöksessä kehoitettiin niitä kaupunkia, missä nyt lakkautettu ohjesääntöinen prostitutsioni oli ollut käytännössä, laatimaan uudet järjestyssäännöt veneeristen tautien vastustamiseksi, jolloin terveydenhoitoviranomaisille etupäässä olisi uskottava ne tehtävät jotka tässä kohden ennen olivat kuuluneet poliisille.

Tämän määräyksen johdosta perustettiin tähän kaupunkiin n. s. „terveys-toimisto“, jonka tehtävänä on ei ainoastaan vastustaa veneeristä tartuntaa, vaan myös neuvoilla ja työllä tukea ja auttaa prostitutsionin onnettomia uhreja.

Sitäpaitsi päätti senaatti täysi-istunnossaan kuluvan vuoden huhtik. 4 p. „siveettömyyteen langenneiden pelastamiseksi ja kohottamiseksi sekä työnansion hankkimiseksi heille ja käytännöllisen pelastustyön järjestämiseksi etupäässä pääkaupungissa, mutta myös koko maassa“ asettaa tämän komitean.

Mainittu komitea, joka nyt on ollut toimesta 8 kuukauden ajan, on parhaan kykynsä mukaan koettanut täyttää tähdellisen, arkaluontoisen ja edesvastuullisen tehtävänsä.

Tässä työssään komitea on kohdannut vaikeuksia, jotka toisinaan ovat näytäneet niin suurilta, että on ollut syytä pelätä koko yrityksen toivottomuutta, ellei sanoisi mahdottomuutta.

Kuten allamainituista luvuista käy ilmi, oli viime kesäkuun alkupuoliskolla Helsingin poliisin kirjoissa olevien prostitueerattujen luku 221, joista kaikki poliisin tavattavissa olevat (162) silloin kutsuttiin poliisilaitoksen siveysosastoon ja kehoitettiin hankkimaan itselleen ensitilassa kunniallista työtä, uhalla että muuten joutuvat irtolaislain määräysten alaisiksi.

Helsingin poliisin kirjoissa olevista prostitueeratuista, jotka kutsuttiin siveysosastoon *kesäkuun alussa 1908*:

pyysi apua	16	
pyrki suojakotiin	11	
lupasi hankkia itselleen työtä	<u>135</u>	162

minkä lisäksi:

vankiloissa oli	40	
ei oltu tavattu	<u>19</u>	59
	kaikkiaan	221

Samoista, poliisin toimeenpaneman tarkastuksen mukaan *lokakuun alussa 1908*:

teki työtä	14	
oli suojakodissa	19	
oli naimisissa	1	
oli kuollut	1	
jatkoi siveetöntä elämäänsä	<u>115</u>	150

minkä lisäksi:

vankiloissa oli	38	
ei oltu tavattu	<u>33</u>	71
	kaikkiaan	221

Kuten jälkimäisestä taulusta käy ilmi oli kaikista keväällä siveysosastoon kutsutuista prostitueeratuista ainoastaan 14, se on 6,34 % koko luvusta, 9,3 % kuulustelluista (150) hankkinut itselleen työtä — todellakin masentava tulos!

Että tämän ensimmäisen yrityksen tulos oli niin huono, voi todellakin tuntua masentavalta, mutta tuskin hämmästyttävältä. Asianlaita on nimittäin se, että ne yhteiskunnan lapsipuolet, joista tässä on kysymys ja jotka muodostavat uudenai-

kaisen kulttuuriyhteiskunnan parias-luokan, ovat monien asianhaarain yhteisvaikutuksesta — huonon kasvatuksen, huonojen taipumusten, köyhyyden, tunnottomien ihmisten houkutusten johdosta — joutuneet sille synkälle polulle, josta useimpien on kerrassaan mahdoton ilman apua palata, he ovat joutuneet siihen epäterveelliseen ilmapiiriin, missä mitään ei niin väärin arvostella, vieläpä halveksita ja vihatakin kuin *työtä*, työtä, joka kuitenkin on ihmiselämän korkeimpia avuja.

Näitten onnettomain naisten joukossa on kuitenkin useita sellaisia, joitten sielussa vielä on jokin kolkka parempaa minuutta varten, useita, jotka vielä kuulevat niitä hyviä ääniä, jotka kaikesta huolimatta kutsuvat häntä tulemaan tuntoihinsa. Mutta kuinka voi tämä tapahtua?

Mitä yhteiskunta on tehnyt näitten harhaanvietyjen ihmisten hyväksi? Kuinka yhteiskunta vastaa tähän heidän levottomasta sydäimestä lähtevään kysymykseensä?

Epäilemättä on tähän kysymykseen vastattu ainoastaan negatiivisesti, s. o. — irtolaisuuslailla. Toisin sanoen sillä näistä onnettomista, joka ei omin voimin paranna itseään, on vastassaan työvankila, vaivaistalo tai Kuntähden sairaala.

Nyt on kuitenkin asianlaita se, että useat näistä henkilöistä, lukuunottamatta niitä, jotka eivät tahdo tehdä työtä, eivät osaa mitään ammattia, toiset tahtovat ja osaavat tehdä mutta eivät saa työtä. Eikö silloin ole liian kovaa jättää näitä kaikkia ainoastaan omien keikkojen voimiensa varaan.

Eikö yhteiskunta, ja tässä tapauksessa lähinnä Helsingin kaupunki, ole velvollinen ojentamaan auttavaa kättään näille onnettomille? Meillä on tosin olemassa terveystoimisto, vaivaistalo ja erinäisiä, osaksi kunnan avustamia hyväntekeväisyysyhdistyksiä ja laitoksia. Mutta onko siinä tarpeeksi? Tuskin.

Kuten tunnettua on tämän asian terveydellinen puoli otettu tarkoin huomioon, mutta miten on kysymyksen aineellisen ja moraalisen puolen laita? Terveystoimiston ohjesäännön mukaan on tämän toimiston johtaja tosin velvollinen m. m. neuvoilla ja työllä tukemaan ja auttamaan, mutta kuinka voi tämä tapahtua, kun ei ole mitään määrärahaa tätä tarkoitusta varten eikä myöskään mitään kunnallista laitosta, jonne nämä apuatarvitsevat voitaisiin lähettää. Asian näin ollen jää johtajan osa tässä kysymyksessä verrattain tyhjäksi, sillä nyt hän voi korkeintaan lähettää turvattinsa esim. Valkonauhan tai Pelastusarmeijan ja johonkin muuhun täynnäolevaan suojakotiin. Mitä taas köyhäinhoitoon tulee, on se velvollinen ottamaan huostaansa ainoastaan „työhönkykenemättömiä, alaikäisiä, heikkomielisiä, raajarikkoisia, vanhuuttansa heikkoja“ — — — — — Mutta onko olemassa mitään apua terveille työhön kykeneville, mutta moraalisesti työhönkykenemättömille?

Vuonna 1879 yleisestä vaivaishoidosta annetun asetuksen 40 §:n mukaan tulee „jokaisen vaivaishoito-yhdyskunnan katsoa asiaksensa toimeenpanna *työlaitos* niitä varten, jotka ovat vaivaishoitohallituksen isäntävallan alla“. Tämän kaupungin vaivaistalon yhteydessä on työlaitos miehiä varten ja säädetään tämän laitoksen järjestyssääntöjen 1 §:n 2 kohdassa: „Helsingin kunnan hätäkärsivät jäsenet —

— — — jotka sattumalta ovat työansiota vailla voivat saada luvan — — — — vahvistetun palkkasäännön mukaan tehdä työtä laitoksessa“.

Minkätähden ei täällä ole olemassa mitään sellaista laitosta naisia varten?

Huhtikuun 2 p:nä 1883 annetun Keisarillisen Julistuksen 6 §:n mukaan on vaivashoitohallitus velvollinen mahdollisuutta myöten hankkimaan tilaisuutta itsensä elättämiseen sille, joka yleisestä työstä vapaaksi laskettuna ja kotipaikalleen tullessaan on ylläpitonsa välttämättömiä edellytyksiä vailla.

Yllämainitun vaivashoitoasetuksen 31 §:n mukaan on vaivashoitohallituksella isännän oikeus m. m. „sen ylitse, joka juopumuksen, laiskuuden tai huolettomuuden kautta saattaa — — — — alaikäisen lapsensa sellaiseen hätään, että sille täytyy myöntää vaivashoitoa“.

Kaikissa näissä tapauksissa olisi työlaitoksen toimeenpaneminen naisia varten luonnollinen seuraus näistä kunnan tehtävistä.

Sellaiseen laitokseen voitaisiin lähettää niinhyvin kaikki ne naiset, joita ei muuten voida saada työtä tekemään, kuin nekin jotka tahtovat tehdä työtä, mutta eivät saa työtä muualla. Tässä voitaisiin ottaa huomioon sekin, että nämä henkilöt vakavaa ja innokasta johtoa saadessaan eivät ainoastaan saisi kokemusta ja opetusta erinäisissä naisten töissä vaan myöskin oppisivat ymmärtämään työn eettillisen ja aineellisen arvon.

Sellaista työlaitosta, josta tässä on kysymys, ei voi korvata mikään yksityinen suojakoti olkoon se vaikka kuinkakin hyvin hoidettu, vaikka kuinkakin runsaita apurahoja nauttiva, sillä kaikkia näitä koteja häittää se epäkohta, että niillä ei ole mitään kurinpitovaltaa suojattiensä yli, joilla kuitenkin tässä tapauksessa epäilemättä on suuri merkitys.

Kysymys työlaitoksen toimeenpanemisesta naisia varten Helsinkiin on jo aikaisemmin ollut keskustelun alaisena ja viimeksi keväällä 1898, jolloin Vaivashoitohallitus asetti valiokunnan tätä kysymystä käsittelemään. Sillä kertaa asia — valitettavasti — raukesi m. m. sen vuoksi, että kaupungin vaivaistalossa hankittiin työtä 15:lle vaivashoitohallituksen isäntävallan alla olevalle naiselle.

Nyttemmin ei enää voitane turvautua tähän työlaitoksen vastikkeseen, jo yksinään sentähden, että vaivaistalo on aivan täynnä.

Asian nykyisellä kannalla ollen asianomaiset viranomaiset, vaivashoitohallitus, poliisi, terveydenhoitotoimisto ja myöskin tämä komitea ovat hyvin vaikeassa asemassa, kun on kysymyksessä prostitutsionin uhrien auttaminen. Tosin komitea on niillä varoilla, jotka Keisarillinen Senaatti on määrännyt sen käytettäväksi, pannut kuntoon kodin, jossa on 6 à 7 sijaa ja jonka tarkoituksena on olla väliaikaisena majapaikkana sellaisille naisille, jotka ovat nousseet lankeemuksestaan, mutta eivät vielä ole saaneet itselleen pysyväistä tointa. Kuitenkaan ei tämän kautta päästä pitkälle ja sen lisäksi häittää tätä majapaikkaa samat epäkohdat kuin yksityisiä suojakoteja.

Yllämainitun perusteella olisi komitean vakaumuksen mukaan työlaitoksen toimeenpaneminen naisia varten Helsinkiin mitä kipeimmän tarpeen vaatima. Sillä paras apu, paras lääkitys, mitä näille moraalisesti sairaille voidaan tarjota, on epäilemättä työ.

Selvittääkseen myöskin kysymyksen rahallista puolta komitea pyytää saada esittää seuraavat tilastolliset tiedot, joita on otettu Tukholman ja Göteborgin vai-
vaishoito-vuosikertomuksista vuosilta 1906 ja 1907 ja niiden yhteydessä vastaavat luvut Helsingin vaivashoidon vuosikertomuksesta vuodelta 1907.

	Väkiluku	Avunsaajain luku		Kustannukset			L u k u m ä ä r ä	
		Summa	% väki- luvusta	Summa	Avunsaajaa kohden	asukasta kohden	Laitok- sien	Vaivais- hoitopaik- kojen
Tukholma .	332,738	25,013	7,52	3,480,188	(390: 60) *) 161: —	9: 03	16	5,727
Göteborg .	156,500	11,133	8,26	1,123,724	(480: 52) *) 100: 44	7: 11	3	944
Helsinki . .	130,000	5,315	4,00	453,982	(198: 41) *) 85: —	3: 50	1	707 (105)

Tästä taulusta käy selville ei ainoastaan, että Helsingin kaupunki ei anna avustusta kuin puolelle kyöhiin suhteellisesta luvusta siitä mitä Tukholma ja Göteborg, vaan myöskin että kustannukset kutakin avunsaajaa kohden keskimäärin Helsingissä ovat kaksi kertaa pienemmät kuin Göteborgissa ja melkein kolme kertaa pienemmät kuin Tukholmassa.

Että Helsingin kaupunki tähän asti ei ole tehnyt erittäin paljon tässä suhteessa näyttää käyvän ilmi myöskin siitä, että viimeksi ilmestyneessä virallisessa vaivashoitotilastossa vuodelta 1904 ilmoitetaan, ettei yksikään vanhempi avunsaaja pääkaupungissa ole „juopumuksen ja irstaisuuden“ tahi „laiskuuden ja huolimattomuuden“ kautta joutunut vaivashoidon rasitukseksi, ja että ainoastaan 2 lasta alle 15 vuoden on saanut vaivaisapua „isän juopumuksen tai muun kunnottomuuden“ johdosta. Maan muissa kunnissa on kuitenkin sanottuna vuonna noin 1,300

*) Kustannukset kutakin vaivaistalon asukasta kohden.

tämänlaista vaivaisapua nauttivaa henkilöä. Samanlaisia numeroita tavataan myöskin aikaisemmin ilmestyneissä tilastollisissa vuosikertomuksissa.

Helsingin kunta uhraa tosin joka vuosi huomattavia summia avustuksiksi erinäisille yksityisille hyväntekeväisyysyhdistyksille puhtaasti vaivashoitotarkotuksissa, mutta todennäköistä on, että Tukholma ja Göteborg uhraavat kenties vastaavat summat samoihin tarkoituksiin, vaikka komitealla, sen pahempi, ei ole käytettävissään mitään tietoja siitä.

Yllämainitusta käynee kuitenkin selville, että vaatimus työlaitoksen toimeenpanemisesta naisia varten Helsinkiin ei rahalliseltakaan kannalta katsoen ole kohtuuton.

Tässä yhteydessä tahtoo komitea vielä viitata yhteen seikkaan. Helsingin kaupungin vaivashoitokertomuksesta vuodelta 1907 käy ilmi m. m. että työlaitos miehiä varten — jossa on kuten tunnettua 105 sijaa — on vaatinut kustannuksia kaikkiaan 30,000 mk., josta summasta kuitenkin lasketaan pois laitoksen saamat noin 11,000 markan tulot vaivaistalon asukasten suorittamista töistä, joten laitos todellisuudessa on maksanut kunnalle ainoastaan noin 19,000 mk.

Ei liene liian toivehikasta olettaa, että vastaava laitos naisia varten ei tulisi kalliimmaksi, erittäinkin kun siinä ei tarvitseisi olla niin monta sijaa kuin miesten työlaitoksessa.

Kuitenkin olisi mitä suurin merkitys sillä, että tässä ehdotettu työlaitos pantaisiin kuntoon jo ennemmin kuin uusi vaivaistalo tulee valmiiksi, ja mieluummin jo ensi vuoden alusta; ja tahtoisii komitea esittää, eikö voitaisi kaupungin äskettäin ostamaan Oulunkylän kartanoon, joka kaikesta päättäen erinomaisesti sopisi tähän tarkotukseen, väliaikaisesti sovittaa naisten työlaitos.

Ellei kaupunginvaltuusto hyväksyisi tätä ehdotusta tahi ellei kunta tahtoisii osottaa mahdollisesti mitään muutakaan sille kuuluvaa huoneustoa tarkotusta varten, ehdottaa komitea, että kaupunki vuokraisi sille sellaisen huoneuston. Viime mainitussa tapauksessa tulisi laitos ja sen kuntoonpaneminen luonnollisesti kalliimmaksi erittäinkin ensimmäisenä vuotena ja on komitea tätä vaihtoehtoa varten tehnyt seuraavan kustannusarvion:

40 à 50 hengen vaatetus ja ruoka.	12,000: —
Vuokra.	8,000: —
Puut ja valaistus y. m.. . . .	5,000: —
Kalustus ja hallinto	10,000: —
Yhteensä	35,000: —

Luonnollisesti tämän työlaitoksen kustannukset tulisivat paljon halvemmiksi, kun se tulevaisuudessa rakennettaisiin uuden vaivaistalon yhteyteen.

Tällaisen naisia varten tarkoitetun työlaitoksen perustamisen hyväksi komitea pyytää, paitsi yllämainittua, esittää vielä seuraavat näkökohdat:

Asian nykyisellä kannalla ollen on viranomaisilla käytettävänään prostituertua kohtaan, joka ei tahdo parantaa elämäänsä, tuota enemmän tai vähemmän sovinnasta „varotusta“ lukuunottamatta, ainoastaan yksi keino — mikäli hän on terve — työvankila, tämä kova rangaistus, joka, vaikkakin se voi olla hyvin ansaittu, kuitenkin kohtaa tuomittua ankarammin kuin mitä kenties oikeastaan olisi tarkoitus. Asianlaita nimittäin lienee se että tämä rangaistus, kaukana siitä että se mitenkään kykenisi nostamaan, päinvastoin on omiaan suuressa määrin turmelemaan niitä, joita se kohtaa.

Jos rankaisevalla viranomaisella olisi käytettävänään työlaitos, lähetettäisiin prostituertu useimmissa tapauksissa tähän laitokseen, sen sijaan että hänet tuomittaisiin ylenmäärin ankaraan rangaistukseen, „yleiseen työhön“, tai liian lievään, saamaan „varotuksen“.

Olojen ollessa sellaiset kuin yllä on kuvattu, ei voi ihmetellä parantuneiden prostituertujen vähäistä prosenttimäärää. Näitä asioita punnitessa saa sen vakauksen, että olevat olot kaukana siitä että ne tarjoisivat tukea ja apua langenneelle, päinvastoin ovat omiaan suorastaan syöksemään hänet takaisin siihen kuiluun, josta hän ehkä on aikeissa nousta.

Kaiken ylläsanotun johdosta komitea pyytää Kaupunginvaltuusmiesten suosiollisesti harkittavaksi esittää seuraavat toivomukset:

1) Että Helsingin kuntaan järjestettäisiin työlaitos naisia varten, aluksi esimerkiksi 40 à 50 hengelle.

2) Että tämä laitos tulisi suunnitellun suuren vaivaistalolaitoksen yhteyteen, sen olennaisena osana, mutta kuitenkin muusta vaivaistalosta eristettynä esim. aidalla.

3) Siihen katsoen että vielä kuluu melkoinen aika, ennenkuin uusi vaivaistalo valmistuu, mutta asia, josta nyt on kysymys, ei sietäisi mitään lykkäystä, komitea esittää, että kunnallinen työlaitos naisia varten viipymättä pantaisiin kuntoon, esimerkiksi joko kaupungin omistamaan Oulunkylän kartanoon tai tarkotusta varten vuokrattuun huonetstoon.

Helsingissä joulukuun 14 p. 1908.

Keisarillisen Suomen Senaatin asettama Siveellisyyskomitea.

Julius Engström.
Bertha Elving.
Emma Mäkinen.

K. E. Berg.
PaaVo Virkkunen.
Wilh. Stockmann.
Fr. von Tobiesen.